

Handläggare
Ola Kahlström
Katarina Fehler

Datum
2015-10-16

Diarienummer
KSN 2015-1466

Kommunstyrelsen

Yttrande över betänkande En ny regional planering-ökad samordning och bättre bostadsförsörjning (SOU 2015:59)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande enligt ärendets **bilaga**

Ärendet

Kommunen har fått Bostadsplaneringskommitténs slutbetänkande (SOU 2015:59) på remiss. <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2015/06/sou-201559/>

Kommittén föreslår en ny regional planering för ökad samordning och bättre bostadsförsörjning. Uppdraget var att utreda och föreslå förändringar i regelverk som styr fysisk planering och framtagande av planeringsunderlag på regional nivå, för att tillgodose bostadsförsörjningsbehovet och en långsiktigt hållbar utveckling i alla delar av landet. Kommittén är enig om problembilden. Det finns även en samstämmighet kring huvuddragen i kommitténs förslag. Kommittén lämnar tre huvudförslag:

- Krav på ökad samordning mellan regional planering för transportinfrastruktur, tillväxt och kollektivtrafik samt kommunernas planering för bostadsförsörjning
- En regional fysisk planering
- En nationell strategi för fysisk planering och bostadsförsörjning

Kommittén föreslår att förslagen genomförs den 1 januari 2019 genom bland annat en ny lag om regional fysisk planering.

Föredragning

I förslaget till yttrande instämmer kommunen i huvudsak i kommitténs förslag. En regional fysisk planering ska hantera och sammanväga och kan underlätta för kommunerna att utveckla en strategisk översiktsplanering. På så sätt underlättas kommunernas ansvar för en ändamålsenlig mark- och vattenanvändning.

Uppsala poängterar emellertid att de obalanser som idag finns på bostadsmarknaden endast i mycket liten utsträckning kan lösas genom en regional fysisk planering. Den nya processen behöver tydliggöra ansvar och utveckla relevanta strategier för bostadsförsörjning.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende

Stadsbyggnadsförvaltningen

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör

Handläggare
Ola Kahlström
Katarina Fehler

Datum
2015-10-09

Diarienummer
KSN 2015-1466

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
johan.hjalmarsson@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkande En ny regional planering-ökad samordning och bättre bostadsförsörjning (SOU 2015:59)

Näringsdepartementet har remitterat rubricerade betänkande till Uppsala kommun. Kommunstyrelsen anför följande.

Kommitténs utgångspunkter, problemanalys och slutsatser

Uppsala kommun stöder i stort såväl motiv till betänkandets förslag som dess övergripande innehåll.

Uppsala kommun är funktionellt en del av huvudstadsregionen och fungerar som dess nordliga nod. Utifrån kommunens läge och roll i en kraftigt växande axel inom både Uppsala och Stockholms län, instämmer kommunen i kommitténs problembeskrivning och slutsatser om samhällsplaneringen som svåröverskådlig och med brister i samordning, samråd och samverkan mellan samtliga inblandade. Mängden planer, program och strategier inom olika sektorer, statliga intressen och till det en asymmetri vad gäller ansvarsfördelning på regional nivå försvårar en planering som sakligt sett är nog så svår.

Planeringen måste, i högre grad än idag, baseras på långsiktighet och helhetssyn utifrån funktionella samband och gemensamt ansvar mellan stat, kommuner och marknad. För att klara bostadsförsörjningen krävs ökad samverkan och samordning mellan de olika planeringsslagen och mellan administrativa nivåer.

Synpunkter på förslagen

Det är rimligt att den aktör som får ansvaret för att upprätta en regional fysisk plan är samma aktör som har det regionala utvecklingsansvaret.

Det är viktigt att en regional fysisk plan ska vara vägledande och inte bindande. Det främsta skälet för det är inte bara att värna det kommunala självstyret utan också att en regional fysisk

plan bör vara strategisk, övergripande och således ha en planeringshorisont som gör det svårt för planen att vara bindande. Förutsättningarna för den regionala planeringen skiljer sig avsevärt åt i landet. Stort utrymme bör lämnas för den ansvariga aktören att tillsammans med kommunerna avgränsa de områden som behandlas i den regionala planen. Uppsala kommun instämmer därför i kommitténs förslag att den regionala planeringen kopplas till en egen lagstiftning, som lämnar stort utrymme att utforma planen efter de förutsättningar som råder regionalt och lokalt.

Uppsala kommun avstyrker däremot kommitténs förslag att koppla en regional planeringsform till plan- och bygglagen och dess bestämmelser om allmänna intressen i 2:a kapitlet PBL. Uppsala kommun anför istället att den ansvariga aktören säkerställs tillräcklig kompetens och bemyndigande att själv göra de avvägningar mellan allmänna intressen som den finner relevant. Länsstyrelsens roll renodlas därmed, i detta sammanhang, till att förhålla sig till och väga av statliga intressen, mål och program.

Uppsala kommun anser vidare att en regional fysisk planering kan bidra till att stödja kommunen i att utveckla den strategiska funktionen som den kommunala översiktsplaneringen är tänkt att ha. Som uttrycks i betänkandet ska en regional fysisk plan samordna och dra regionala slutsatser och göra regionala avvägningar angående de olika planeringsprocesser som idag lever delvis skilda liv: länstransportplanering, regional utvecklingsstrategi, trafikförsörjningsprogram samt bostadsförsörjningsprogram. Eftersom förslaget i inte innebär att det kommunala självstyret inskränks, bedömer Uppsala kommun att det istället ökar kommunens möjlighet att göra relevanta avvägningar gällande den fysiska planeringen men utifrån underlag i en regional kontext.

Det är i sammanhanget viktigt att påpeka att en regional fysisk planering endast i begränsad omfattning kan bidra till att lösa de obalanser som existerar på bostadsmarknaden. Det framgår också av kommitténs egen analys. Förslaget innebär att den aktör som får ansvar för den regionala fysiska planeringen ska överta länsstyrelsens uppdrag att leverera underlag till kommunerna gällande bostadsförsörjning samt att kommunerna ska redovisa sina riktlinjer för bostadsförsörjning till den regionala aktören.

Den nya processen kring den regionala fysiska planeringen bör bidra till att dels tydliggöra olika parter roll och ansvar för bostadsförsörjningen, dels att processen bidrar till att utveckla effektiva och relevanta strategier för bostadsförsörjning. Till exempel har kommunerna endast en begränsad möjlighet att genom regelförändringar öka rörligheten på bostadsmarknaden. Samtidigt kan kommunerna, såsom framgångsrikt sker i Uppsala kommun, arbeta aktivt med markanvisningar och marknadstillträde för byggföretag, i syfte att öka bostadsbyggandet.

Näringslivets lokalisering och plats för företag att utvecklas är nära kopplad till bostadsförsörjning och bostadsplanering. Ett viktigt motiv för kommitténs uppdrag är människors

ökade dagliga resande över kommungränser, inte bara för arbetspendling, utan även av andra skäl. Snart sagt alla län och regioner i Sverige försöker planera för att öka tillgängligheten till arbetsplatser, förbättra matchningen mellan arbetsgivare och arbetstagare och därigenom skapa förstorade och mer robusta marknader.

Även för Uppsala kommun är näringslivets lokalisering mycket viktig i en regional kontext. I Uppsalas närhet, men på andra sidan länsgränsen, utvecklas Märsta/Arlanda till en regional kärna enligt intentionerna i RUF 2010 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen). I Arlanda stad skapas förutsättningar för 50 000 arbetsplatser. Kommitténs förslag ger inga hinder att hantera inte bara bostäders utan också arbetsplatsers lokalisering. Men det inbördes beroendet mellan bostads- och arbetsplatslokalisering för att uppnå en ändmålslig fysisk struktur behöver uppmärksammas i det fortsatta arbetet. Exemplet med Märsta/Arlanda tydliggör också behovet att samordna regionala fysiska planer och processer också över länsgränser. Uppsala kommun vill i sammanhanget framhålla betydelsen av en sammanhållen storstadspolitik, som utgår från funktionella samband och som inte begränsas av i sammanhanget mindre relevanta administrativa gränser.

Avslutningsvis, för att den aktör som får ansvaret att utarbeta en regional fysisk plan ska kunna axla ansvaret kommer det att behövas en resurs- och kompetensförstärkning. Förslaget ställer helt andra krav än nuvarande planering av infrastruktur (LTP), regional tillväxt (RUS) och trafikförsörjningsprogram. Kommunen vill understryka att det kommer att behövas metodstöd och erfarenhetsutbyte under uppbyggnadsfasen av den regionala fysiska planeringen.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare